Przeprowadzenie dowodu w drodze wideokonferencji

Autor treści:

European Judicial Network (in civil and commercial matters)

Czechy

1 Czy istnieje możliwość przeprowadzenia dowodu z wykorzystaniem wideokonferencji z udziałem sądu we wzywającym państwie członkowskim albo bezpośrednio przez sąd tego państwa członkowskiego? Jeżeli tak, jakie obowiązują w tym względzie procedury lub przepisy krajowe?

Od zmiany ustawy nr 99/1963 kodeks postępowania cywilnego (občanský soudní řád), która weszła w życie we wrześniu 2017 r., wykorzystanie sprzętu do wideokonferencji w postępowaniu cywilnym regulują bezpośrednio przepisy tej ustawy. W §102a kodeksu postępowania cywilnego wyraźnie określono, że sąd może wykonywać czynności przy wykorzystaniu sprzętu do wideokonferencji na wniosek strony lub gdy uzna to za przydatne. Wideokonferencję można przeprowadzić w szczególności w celu umożliwienia uczestnictwa strony lub tłumacza ustnego w rozprawie lub w celu przesłuchania świadka, biegłego lub strony.

Kwestię tę regulują szczegółowo przepisy §10a instrukcji Ministerstwa Sprawiedliwości nr 505/2001 ustanawiających regulamin wewnętrzny i organizacyjny sądów rejonowych, okręgowych i apelacyjnych.

2 Czy istnieją jakieś ograniczenia co do rodzaju osób, jakie można przesłuchać w drodze wideokonferencji – np. czy w ten sposób można przesłuchać wyłącznie świadków, czy też inne osoby, np. biegłych lub strony?

Ustawa jednoznacznie przewiduje przesłuchiwanie świadków, biegłych i stron. Nie ogranicza jednak w żaden sposób z góry kategorii osób. Można się w ten sposób łączyć podczas rozprawy z innymi osobami, na przykład z tłumaczami ustnymi. Ewentualne ograniczenia mogą być zależne od użyteczności wideokonferencji lub od wniosku strony.

3 Jakie ewentualne ograniczenia istnieją w odniesieniu do rodzaju dowodu, jaki można przeprowadzić w drodze wideokonferencji?

W tekście ustawy nie przewidziano żadnych ogólnych ograniczeń. Pewne ograniczenia mogą jednak wynikać ze szczególnych okoliczności danej sprawy (możliwości techniczne itp.).

4 Czy istnieją jakieś ograniczenia co do miejsca przesłuchania osoby przy

wykorzystaniu wideokonferencji – np. czy musi się ono odbyć w sądzie?

Jeżeli przewodniczący składu sędziowskiego (lub sąd w składzie jednoosobowym) wykonuje czynności za pośrednictwem wideokonferencji, w wezwaniu do stawienia się przed sądem podaje się również miejsce i godzinę przeprowadzenia wideokonferencji. W związku z tym nie jest wykluczone wykorzystanie do tego celu jakiegokolwiek odpowiedniego lokalu, na przykład miejsc, gdzie przebywają biegli lub świadkowie (np. szpital, laboratorium).

Ważne jest jednak, by pracownicy sądu, którym przewodniczący składu sędziowskiego (lub sąd w składzie jednoosobowym) powierzył takie czynności, zweryfikowały tożsamość osoby, której te czynności dotyczą. Co do zasady przewiduje się przesłuchiwanie osób w sądzie, zakładzie karnym lub placówce opieki zdrowotnej.

5 Czy dozwolone jest rejestrowanie przesłuchań przeprowadzanych w drodze wideokonferencji, a jeżeli tak, to czy dostępne są odpowiednie środki techniczne?

Zgodnie z ustawą zawsze przy wykonywaniu czynności w drodze wideokonferencji rejestruje się jej przebieg w formie nagrania audiowizualnego. Jeżeli oprócz nagrania sporządza się pisemne sprawozdanie, osoba, której dotyczy czynność, nie musi go podpisywać.

6 W jakim języku powinno być prowadzone przesłuchanie: a) w przypadku wniosków składanych na podstawie art. 12–14 rozporządzenia o przeprowadzaniu dowodów; b) w przypadku bezpośredniego przeprowadzania dowodu na podstawie art. 19–21 rozporządzenia o przeprowadzaniu dowodów?

Jeżeli świadek nie posługuje się językiem postępowania, na mocy art. 37 ust. 4 ustawy konstytucyjnej nr 2/1993 (Karta podstawowych praw i swobód – Listina základních práv a svobod) przysługuje mu prawo do skorzystania z usług tłumacza ustnego. Zgodnie z §18 ust. 2 kodeksu postępowania cywilnego sąd ma obowiązek wyznaczenia tłumacza ustnego dla każdej strony, dla której język czeski nie jest językiem ojczystym, kiedykolwiek zajdzie taka potrzeba w czasie postępowania.

7 Jeżeli konieczna jest obecność tłumacza ustnego, kto odpowiada za zapewnienie jego obecności i gdzie tłumacz powinien się znajdować: a) w przypadku wniosków składanych na podstawie art. 12–14 rozporządzenia o przeprowadzaniu dowodów; b) w przypadku bezpośredniego przeprowadzania dowodu na podstawie art. 19–21 rozporządzenia o przeprowadzaniu dowodów?

Zgodnie z §18 ust. 1 i 2 kodeksu postępowania cywilnego sąd ma obowiązek zapewnienia stronom takich samych możliwości wykonywania ich praw oraz wyznaczenia tłumacza ustnego dla każdej strony, dla której język czeski nie jest językiem ojczystym, kiedykolwiek zajdzie taka potrzeba w czasie postępowania.

Można zorganizować obecność tłumacza za pośrednictwem wideokonferencji. Nie jest więc wymagana fizyczna obecność tłumacza w tym samym miejscu, w którym przebywa osoba przesłuchiwana.

8 Jaką procedurę stosuje się przy organizacji przesłuchania oraz powiadamianiu osoby, która ma zostać przesłuchana, o terminie i miejscu

przesłuchania? a) w przypadku wniosków składanych na podstawie art. 12–14 rozporządzenia o przeprowadzaniu dowodów; b) w przypadku bezpośredniego przeprowadzania dowodu na podstawie art. 19–21 rozporządzenia o przeprowadzaniu dowodów? W obu przypadkach – z jakim wyprzedzeniem należy ustalić termin przesłuchania, aby osoba, która ma zostać przesłuchana, otrzymała powiadomienie z odpowiednim wyprzedzeniem?

Sąd wzywa osobę do stawiennictwa zgodnie z procedurą określoną w §51 kodeksu postępowania cywilnego. Poza przypadkami, gdy przepisy tej ustawy lub przepisy szczególne dotyczące wzywania do stawiennictwa zawierają dodatkowe wymogi dotyczące treści, wezwanie musi zawierać następujące informacje: wskazanie sprawy, w związku z którą osoba jest wzywana, cel, miejsce i godzinę rozpoczęcia czynności sądowej, powód wezwania, charakter, w jakim dana osoba jest wzywana, obowiązki tej osoby w trakcie czynności sądowej oraz, w stosownych przypadkach, przewidywany czas trwania tej czynności. Jeżeli podczas rozprawy wykorzystuje się sprzęt do wideokonferencji, osobę wezwaną powiadamia się o tym, gdzie i kiedy powinna się stawić.

Wezwanie można doręczyć na piśmie lub w formie elektronicznej, a w pilnych przypadkach również drogą telefoniczną lub faksem.

Jeżeli świadek lub biegły ma być przesłuchany w drodze wideokonferencji i ma się stawić na przesłuchanie w okręgu podlegającym właściwości innego sądu, wezwanie doręcza sąd właściwy dla okręgu, w którym dana osoba ma się stawić na przesłuchanie. Sąd wzywający zwraca się do tego sądu o współpracę przy przeprowadzaniu danej czynności. Zgodnie z §115 ust. 2 kodeksu postępowania cywilnego wezwanie musi zostać doręczone stronom w sposób zapewniający im wystarczający czas na przygotowanie się; zazwyczaj co najmniej 10 dni przed wyznaczonym terminem przesłuchania, chyba że przeprowadzono przesłuchanie wstępne.

9 Jakie koszty wiążą się z wykorzystaniem wideokonferencji do przeprowadzenia dowodu i jak powinny one być pokrywane?

Wykorzystanie wideokonferencji pociąga za sobą koszty przesyłu danych. Powinien je pokryć sąd wzywający, na którego wniosek odbyła się wideokonferencja.

10 Jakie są ewentualne wymogi dotyczące poinformowania osoby przesłuchiwanej bezpośrednio przez sąd wzywający, że występuje ona na zasadzie dobrowolności?

Zgodnie z §126 ust. 1 kodeksu postępowania cywilnego każda osoba fizyczna niebędąca stroną postępowania ma obowiązek stawić się w sądzie na wezwanie i złożyć zeznania w charakterze świadka. Świadek może odmówić składania zeznań wyłącznie w przypadkach, w których takie zeznania wiążą się z ryzykiem wszczęcia postępowania karnego przeciwko świadkowi lub jego bliskim. Przed przesłuchaniem świadków zawsze poucza się o wadze składanych przez nich zeznań, o ich prawach i obowiązkach oraz o odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywych zeznań.

11 Jaką procedurę stosuje się w celu zweryfikowania tożsamości osoby, która ma zostać przesłuchana?

Zgodnie z §126 ust. 2 kodeksu postępowania cywilnego na początku przesłuchania sąd ma obowiązek zweryfikować tożsamość świadka. W tym celu sąd zazwyczaj zwraca się do świadka o okazanie dowodu osobistego lub paszportu.

W przypadku wideokonferencji jednak to pracownik sądu, któremu przewodniczący składu sędziowskiego (sąd w składzie jednoosobowym) powierzył takie czynności, weryfikuje tożsamość osoby, która ma być przesłuchana

przy użyciu sprzętu do wideokonferencji. Za zgodą przewodniczącego składu sędziowskiego (sądu w składzie jednoosobowym) osobą weryfikującą tożsamość przesłuchiwanego w miejscu, gdzie przesłuchiwany przebywa, może być również pracownik sądu albo zakładu karnego lub ośrodka detencyjnego, w którym przetrzymuje się daną osobę, o ile powierzono mu wykonywanie takich czynności.

12 Jakie są obowiązujące wymogi dotyczące składania przysięgi lub przyrzeczenia i jakie informacje od sądu wzywającego są wymagane w przypadku złożenia przysięgi lub przyrzeczenia podczas bezpośredniego przeprowadzania dowodu zgodnie z art. 19–21 rozporządzenia w sprawie przeprowadzania dowodów?

Zgodnie z §104 ust. 2 ustawy nr 91/2012 o prawie prywatnym międzynarodowym, jeżeli zażąda tego organ w państwie trzecim, przed przesłuchaniem świadków, biegłych i stron sąd może odebrać od nich przyrzeczenie. W przypadku świadków i stron postępowania treść przyrzeczenia brzmi: „Przyrzekam uroczyście, że odpowiem na wszystkie pytania zadane przez sąd zgodnie z prawdą, niczego nie ukrywając z tego, co mi jest wiadome”. W przypadku biegłego treść przyrzeczenia brzmi: „Przyrzekam uroczyście, że przygotuję swoją opinię zgodnie z posiadaną wiedzą i przekonaniami”. Jeżeli biegły składa przyrzeczenie po przygotowaniu opinii, jego treść jest odpowiednio modyfikowana.

13 W jaki sposób zapewnia się w miejscu przeprowadzania wideokonferencji obecność osoby do kontaktów, do której sąd wzywający może się zwracać, oraz osoby, która jest dostępna w dniu przesłuchania i zajmuje się obsługą sprzętu do przeprowadzenia wideokonferencji oraz rozwiązuje ewentualne problemy techniczne?

Podczas przygotowywania wideokonferencji przyjmuje się szczegółowe ustalenia stosownie do potrzeb sądów wzywającego i wezwanego.

14 Czy od sądu wzywającego wymaga się przekazania jakichkolwiek dodatkowych informacji?

Podczas przygotowywania wideokonferencji przyjmuje się szczegółowe ustalenia stosownie do potrzeb sądów wzywającego i wezwanego.

Ostatnia aktualizacja: 19/09/2023

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwy punkt kontaktowy Europejskiej Sieci Sądowej (EJN). Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. ESS ani Komisja Europejska nie ponoszą odpowiedzialności za wszelkie informacje, dane lub odniesienia zawarte w tym dokumencie. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.